A21.40

ΜΙΑ ΑΠΟΒΑΣΗ...ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Τό Καρτζιαλή είναι μιά κωμόπολη στήν πιό ἀπομακρυσμένη περιοχή τῆς Βουλγαρίας, στή Ῥοδόπη, κάπου κοντά στά σύνορα μέ τήν Ἑλλάδα. Γι' αὐτό ἔγινε κι' ὁ στόχος τῆς πιό πρωτότυπης ...ἀπόβασης, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἡ λογοτεχνική ἐφημερίδα τῆς Βουλγαρίας, καί ὄργανο τῆς Ἕνωσης Βούλγαρων Συγγραφέων, "Λιτερατοῦρεν Φρόντ". Μιᾶς εἰρηνικῆς ἀπόβασης πού εἶχε σάν σκοπό νά φέρει σ' ἐπαφή 2 ἀπό πρῶτο χέρι" τούς συγγραφεῖς μέ τό λαό.

Ἡ ὑπόθεση ἄρχισε ἔτσι: Μέσα στά πλαίσια τῆς ἐκστρατείας "πιό κοντά στό λαό πιό μέσα στή ζωή", ἡ Ἕνωση Συγγραφέων Βουλγαρίας, ἀποφάσισε ν' ἀρχίσει μιά σειρά ἐπισκέψεις στά πιό ἀπομακρυσμένα μέρη τῆς χώρας, νά μελετήσει τά προβλήματα καί τίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων, νά κουβεντιάσει μαζί τους καί νά ἀποκαταστήσει μιά ζεστή ἀνθρώπινη ἐπαφή. Ζήτησε λοιπόν ἡ Ἕνωση Συγγραφέων ἕνα ἐλικόπτερο ἀπό τήν Κυβέρνηση. Τό ἐλικόπτερο ἀπανδρώθηκε μέ μερικά ἀπό τά δυναμικά στελέχη τῆς Ἕνωσης Συγγραφέων, ἀρχίζοντας ἀπό τόν πρόεδρο της καί διάσημο ποιητή Λιούμπομίρ Λέβτσεβ, τόν ἀντιπρόεδρο συγγραφέα Ἄμεν Κάλτσεβ, τούς γραμματεῖς Ἐβτήμ Ἐφτήμωφ καί Λετσεζάρ Ἐλέγκωφ καί μερικούς ἀκόμη διάσημους συγγραφεῖς τῆς χώρας.

Τό ἐλικόπτερο ἔκανε τελείως ἀπροειδοποίητα τήν ἀπόβαση του στήν πλατεία τῆς πολίχνης. Ὅπως ἦταν φυσικό, τό ἀναπάντεχο θέαμα τράβηξε τήν προσοχή ὅλου τοῦ κόσμου, πού ἔτρεξε νά δεῖ τί συμβαίνει. Καί ἔτσι οἱ συγγραφεῖς ἔκαναν τή δουλειά τους, μίλησαν μέ τό λαό, (σέ ἄλλες στήλες τῆς ἐφημερίδας δημοσιεύονται οἱ συνεντεύξεις καί οἱ συνομιλίες) κι' ἔβγαλαν τά συμπεράσματα τους. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς πρώτης "ἀπόβασης," ἔχει πείσει τήν Ἕνωση Βουλγαρων συγγραφέων νά συνεχίσει τίς ἐκστρατείες λογοτεχνίας καί σ' ἄλλες περιοχές.

Αὐτές τίς μέρες γιορτάζεται ὄχι μονάχα στή Βουλγαρία ἀλλά καί ὅπου ὑπάρχουν φίλοι τῆς χώρας αὐτῆς ἡ μέρα Γραμμάτων καί Κουλτούρας τῆς Βουλγαρίας. Τό παραπάνω περιστατικό, πού δέν εἶναι βέβαια καί κάτι τό πόσο ξεχωριστό, εἶναι ὡστόσο χαρακτηριστικό τοῦ πόσο προβληματίζονται οἱ ἄνθρωποι, τό κράτος, οἱ ὀργανώσεις, γιά τήν ἀνύψωση τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ἡ Βουλγαρία εἶναι μιά χώρα μικρή, μέ πολύ πρόσφατη σέ σύγκριση μέ ἄλλες χώρες (ἱστορία καί πολιτιστική παράδοση. Κι' ὅμως ἡ χώρα αὐτή ὄχι μονάχα δέν φυλάει ἄγρυπνα τήν πολιτιστική της κληρονομιά, ἀλλά προσπαθεῖ νά τήν ἐπεκτείνει, νά τήν ἐμβαθύνει, νά τήν ἐνισχύσει μέ ὁποιους τρόπους μπορεῖ. Οἱ συγγραφεῖς, οἱ ζωγράφοι, οἱ ἠθοποιοί, οἱ μουσικοί, οἱ καλλιτέχνες γενικά, εἶναι ἡ πιό σεβαστή κατηγορία ἀνθρώπων. Μέ κάθε τρόπο ἐνθαρρύνονται νά δημιουργήσουν. Τούς προστέρονται ὅροι δουλειᾶς ἐδανικοί, καί τά ἔργα τους γίνονται κτῆμα τοῦ λαοῦ μέ τόν ἕνα ἤ τόν ἄλλο τρόπο, μέ πέρυμνα πάν

τῶν ὑπεύθυνων

τα τῶν ὑπευθύνων.

Θά αναφερθῶ καί πάλι σέ ένα χαρακτηριστικό δείγμα τῆς ἐκτίμησης πού ἡ πολιτεία δείχνει στούς δημιουργούς. Μόλις ένα καλλιτέχνης ἤ συγγραφέας κλείσει τά πεντήντα του χρόνια, ὁ πρόεδρος τῆς ἀντίστοιχης ὀργάνωσης τοῦ στέλνει ἐπιστολή πού ἀναδημοσιεύεται καί στόν τύπο. Τήν ἐπιστολή αὐτή ἀναφέρεται λεπτομερῶς ἡ προσφορά τοῦ τιμωμένου, ἡ ἀντίστοιχη ὀργώνση τόν εὐχαριστεῖ, καί ἀναλόγως τοῦ προσφέρει μιά τιμητική διάκριση. Τά ἔργα τοῦ τιμωμένου κυκλοφοροῦν σέ τιμητικές ἐκδόσεις, γράφονται ἄρθρα καί κριτικές γι'αὐτόν, τοῦ παίρνουν συνεντεύξεις, τοῦ ὀργανώνουν διαλέξεις κλπ. Τό ἴδιο γίνεται στά ἑξήντα, στά ἑβδομήντα, κλπ. Κάποιος ἄγχος συγγραφέας, πού μιλοῦσε ὄχι χωρίς κάποια δόση ζήλειας γι'αὐτή τή στοργή τῶν Βουλγάρων πρός τούς δημιουργούς τους εἶπε:

- Δέν εἶναι τυχαῖο πού οἱ Βούλγαροι συγγραφεῖς ζοῦν ὀγδόντα, ἐνενήντα καί ἑκατό ἀκόμη χρόνια. τούς ἀρέσει νά τούς τιμοῦν κάθε τόσο.

Καί δέν ἔχει ἄδικο. Οἱ δυό μεγάλες ποιήτριες τῆς Βουλγαρίας ἡ Ντόρα Γκάμπε καί ἡ Ἐλισαβέττα Μπαγκριάνα πλησιάζουν τώρα τόν ἕνα αἰώνα ζωῆς κι'εἶναι κι'οἱ δυό δραστήριες, γράφουν, ἐμφανίζονται κομψότατες στίς διάφορες ἐκδηλώσεις καί... ἔχουν σκοπό νά πάρουν μερικές ἀκόμη τιμητικές ἐπιστολές γιά τά γενέθλια τους.

Αὐτά γιά τίς ὀργανώσεις. Καί τό κοινό ὅμως δέν πάει πιό πίσω στίς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καί θαυμασμοῦ γιά τούς πνευματικούς δημιουργούς. Ἀρκεῖ ἕνας νά μπεῖ σ'ἕνα βιβλιοπωλεῖο ὅπου ὑπάρχει φρεσκοτυπωμένο βιβλίο γιά νά δεῖ τί γίνεται. Μέσα σέ μισή ὥρα ἔχει ἐξαντληθεῖ καί τό τελευταῖο ἀντίτυπο. Καί οἱ οὐρές γιά τήν λογοτεχνική ἐφημερίδα πού βγαίνει κάθε βδομάδα εἶναι κάτι τό φανταστικό. Νά ποῦμε ὅμως καί τήν ἀλήθεια. Ἡ ἐφημερίδα αὐτή, πού εἶναι ὁλόκληρη ζωντανή, γραμμένη ἀπό τίς κορυφαῖες πέννες τῆς χώρας (ὅλοι ἀνεξαίρετα περνοῦν μέ τήσειρά τους μέσα ἀπό τίς στῆλες της, ἀνεξάρτητα ἀπό ἐπαγγελματική θέση) εἶναι ἕνα πλούσιο ντοκουμέντο τῆς λογοτεχνικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Τό ἴδιο καί τά δεκαπενθήμερα μηνιάτικα, δίμηνα περιοδικά. Κάτι ἀνάλογο γίνεται καί στό χῶρο τοῦ θεάτρου, τοῦ κινηματογράφου, τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν.

Διαβάζοντας λοιπόν γι'αὐτή τήν ...ἀπόβαση λογοτεχνίας σκέφτομαι πώς ἐμεῖς δέν χρειαζόμαστε ἐλικόπτερα γιά νά ἐπισκεφτοῦμε τά πιό ἀπομακρυσμένα μας χωριά. Ἔτσι πορεύμεινε ἡ Κύπρος μισή, ἀρκεῖ ἕνας περίπατος μιᾶς ὥρας μέ τ'αὐτοκίνητο. Τά προβλήματα εἶναι ἄλλα, ποικίλα καί βαθειά. Εἶναι κατά πόσον μᾶς πονάει σάν πολιτεία, σάν κράτος, σάν κοινωνία, ἡ κουλτούρα τοῦ λαοῦ. Κατά πόσον εὐνοοῦμε τίς "ἀποθάσεις εἰρήνης" τῆς "ἀποβάσεις ἐκπολιτισμοῦ" ἤ μᾶς ἀρκεῖ ἡ ἐπιφανειακή καί ἐπικίνδυνη εὐημερία τῶν ὀλίγων καί τό κουτί τῆς τηλεόρασης γιά τούς πολλούς. Ὅσο γιά τά ἐλικόπτερα πού κοιλοφοροῦν γρήγορα ἐνέρχεται τῶν γειτονικῶν βρεττανικῶν βάσεων πού παρα

ΕΛΛΗ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ